BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASTRA" SIBIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 339 Duminică 10 Decembrie 1939
14 Pagini
P IIII

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE
IN ŢARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ŢARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
şi UNIV. LITERAR câte
220 lei
UNIV.-SPORT
500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Doctrina românească
în armata noastră

Cu prilejul inaugurării noului local al Şcoalei superioare de război, M. S. Regele, în cuvântarea Sa, a declarat că *„războiul modern se duce pe întreaga întindere a ţării şi toţi — de voe, de nevoe — trebue să participe la el. De aceea pregătirea conducătorilor războiului trebue să fie complexă, chiar dacă ea nu poate intra în mintea unui singur om"*.

Azi, războiul a luat un caracter „totalitar" şi în locul armatei de operaţiuni de odinioară, care singură era însărcinată cu apărarea ţării, avem naţiunea armată, adică toate forţele disponibile ale naţiunii, beligerante sau chiar ne-beligerante, puse în serviciul apărării naţionale, în condiţiile impuse de cerinţele apărării active şi pasive a teritoriului şi a populaţiei.

Războiul modern, având caracterul totalitar, armata trebue organizată după cerinţele acestui tip de război; după cum şi comandamentul său urmează să fie în măsură să îndeplinească misiuni multiple, faţă de cele din trecut.

Când s'a înfiinţat Şcoala superioară de război programul său de studii cuprindea următoarele materii: istoria şi geografia militară; tacticele infanteriei, artileriei şi cavaleriei; fortificaţii; serviciul de stat major; topografia; administraţie; căi ferate; drept internaţional şi câteva limbi străine; pe când astăzi ea a extins programul de studii, cuprinzând atât partea tehnică, cât şi pe cea economică.

Apoi, ofiţerul de stat major de astăzi nu mai este întrebuinţat numai în serviciile de birou, ci şi la trupă, în serviciile de comandament.

Mai este apoi nevoe de stabilirea unei doctrine româneşti, corespunzătoare situaţiei şi nevoilor noastre.

In această importantă chestiune M. S. Regele a spus, că doctrina oştirii noastre *„trebue să fie românească, fiindcă terenul nostrul şi poporul nostru sunt altele şi altele sunt mijloacele şi putinţele noastre. Doctrina oştirii româneşti trebue să fie specific a pământului nostru. Ea trebue să izvorască din tot ceea ce trecutul oştirii noastre a dat şi trebue să se bizue în acelaş timp pe tot ceea ce mijloacele şi sufletul acestui popor vor putea da în ziua de mâine"*.

Pe lângă principiile generale ce sunt adoptate în toate armatele, intervin, pentru fiecare ţară şi armată, probleme speciale, în legătură cu situaţia geografică, cu natura teatrelor de operaţiuni posibile, cu potenţialul de război, cu forţele disponibile şi pregătirea naţiunei-armate, care toate impun o doctrină proprie, naţională.

Dacă s'ar încerca să se aplice o doctrină străină, bună pentru alte ţări, ea ar putea da rezultate rele, căci nu se potriveşte pentru situaţiile ce nu le-a prevăzut şi care sunt specifice nouă. Iată pentru ce se simte nevoia unei doctrine româneşti în armată, care să corespundă realităţilor şi posibilităţilor noastre de a acţiona, într'un caz de război, în condiţiile impuse de interesele apărării naţionale.

COLONIZĂRI ECONOMICE
de N. BATZARIA

Rândurile ce urmează sunt o completare a articolului „Pentru românizarea vieţii economice", apărut acum trei zile în „Universul".

Cam pe la sfârşitul veacului al 18-lea, în Banat, în Ardeal, la Budapesta şi în alte oraşe ale Ungariei, la Viena şi — mai încolo — la Posen, s'au stabilit puternice grupuri de negustori macedo-români. Toţi aceştia nu fuseseră aduşi pe cheltuiala cuiva, ci veniseră pe riscul lor propriu în ţări care, până atunci, nu le erau cunoscute şi se aşezaseră printre popoare ale căror limbi le erau, de asemenea, necunoscute. Fuseseră nevoiţi să-şi părăsească locurile lor de naştere, bogatele şi prosperele oraşe şi târguri, al căror centru era oraşul Moscopale, oraş aromânesc cu 50 de biserici, cu o înaltă Academie, cu o bibliotecă bogată şi cu o tipografie, într'o vreme când astfel de instituţiuni nu se găseau nici în capitalele statelor din Peninsula Balcanică.

Trec asupra cauzelor, care provocaseră acest exod în masă al populaţiei aromâneşti, care reprezinta cea mai solidă clasă burgheză şi era, sub toate raporturile, cea mai înaintată printre naţionalităţile conlocuitoare ori vecine. De altfel, faptul că pretutindeni unde s'a instalat, a izbutit în scurtă vreme să iasă la suprafaţă şi să joace roluri de primul ordin, este dovada convingătoare a aptitudinilor ei şi a gradului de pregătire intelectuală.

Se ştie, de pildă, că român macedonean a fost nemuritoare

(Continuare in pag. 2-a)

PACEA ŢĂRII, LINIŞTEA MUNCII ŞI AGONISELII,
NI LE ASIGURĂ TĂRIA ARMATEI NOASTRE. SUBSCRIEŢI
BONURI PENTRU INZESTRAREA ARMATEI
CARI SUNT IN ACELAŞ TIMP ŞI UN BUN PLASAMENT

APĂRĂTORII LINIEI MAGINOT

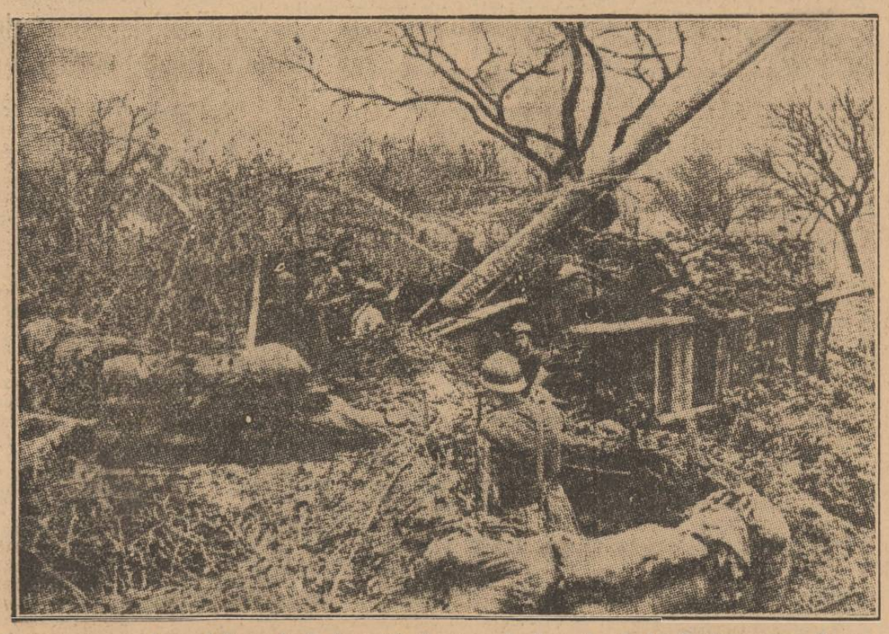

In vecinătatea frontului, o piesă de artilerie grea, în baterie, îndemânatec ascunsă, gata să intre în acţiune

După doi ani
de I. LUGOSIANU

La începutul lui Decembrie 1937, Italia se retrăgea din Societatea Naţiunilor. Această hotărâre gravă era urmarea directă a aplicării sancţiunilor, pe care guvernul fascist a socotit-o întotdeauna neîntemeiată, şi a nerecunoaşterii Imperiului, pe care el a considerat-o şi nedreaptă şi supărătoare pentru prestigiul italian.

La 11 Decembrie 1939 se împlinesc doi ani, de când guvernul din Roma notifica secretariatului general al Ligii hotărârea de a părăsi Societatea Naţiunilor. Conform articolului 1, al. 3, al pactului orice membru al Societăţii poate — după un preaviz de doi ani — să se retragă din Ligă, cu condiţia de a fi împlinit în acel moment toate obligaţiunile sale internaţionale, inclusiv cele care derivă din pact.

In acest termen de doi ani orice Stat membru al Societăţii ar putea deci reveni la Geneva. Italia nu se va reîntoarce însă în Ligă. Hotărârea ei este irevocabilă, după cum anunţă presa italiană, şi există toate motivele de ordin politic şi moral pentru ca guvernul italian să nu se folosească de dispoziţia articolului 1 din pact.

Sancţiunile au fost ridicate în Iulie 1936 şi Imperiul a fost succesiv recunoscut în fapt şi apoi în drept sau direct de jure de marea majoritate a membrilor Societăţii Naţiunilor. Dar aceste satisfacţii au fost date Italiei prea târziu pentru ca ele să mai aibă valoarea unei reparaţii de prestigiu sau să mai exercite vreo înrâurire asupra cursului politicii europene.

Greşelile din 1935-36 au fost costisitoare pentru Ligă.

Societatea Naţiunilor s'a lăsat călăuzită de logica rigidă şi formală a textelor, fără să ia în considerare urmările hotărîtoare ale acţiunii ei pentru politica europeană. Eroarea sancţiunilor nu a fost un simplu episod juridic internaţional. Ea a fost o răscruce a politicii europene. De atunci istoria diplomatică a continentului a apucat un drum nou, păşind de sub semnul păcii sub semnul războiului.

Au trecut dela 1935 patru ani. E mult pentru amintirea omului, dar puţin pentru memoria popoarelor. Trista experienţă europeană din 1935, pe care inscripţii săpate în marmoră o comemorează pe zidurile cetăţilor italiene, n'a fost, nu este şi nu va fi curând uitată. Ea este destul de proaspătă pentru ca Italia fascistă să-şi fi pierdut încrederea în virtuţile Ligii. Amăraciunea, pe care a pricinuit-o, n'a schimbat însă nici noţiunea Italiei despre pace, nici n'a alterat concepţia realistă a intereselor ei vitale.

Italia vrea pacea şi o dovedeşte cu fapte. Acordul anglo-italian menţine în Mediterana o linişte, pe care războiul european n'a turburat-o. Pactul italo-german, care putea fi o unealtă de război, a rămas în concepţia italiană un instrument de pace. Acţiunea italiană de destindere se manifestă în Balcani, unde e justificată de acte recente şi legată de speranţe viitoare. In Libia şi în Etiopia se continuă cu hărnicie, în plin război european, o operă constructivă de colonizare, iar la Roma se clădeşte un nou oraş, destinat expoziţiei din 1942, care odată cu succesul a 20 de ani de fascism este chemat să consfinţească triumful ideii de pace.

Noţiunea romană a păcii nu este însă o simplă formulă juridică. Regula de drept domină lumea, dar politica trebue să-i dea mereu un conţinut de viaţă. O experienţă milenară uneşte la Roma spiritul juridic cu realismul politic. Dinamismul fascist este pe linia marilor tradiţii romane. El nu se teme de război şi a dovedit-o, dar preferă pacea şi o dovedeşte. El a revoluţionat metodele de acţiune şi tehnica politicii masselor populare, dar a păstrat neatinsă ordinea latină a familiei, a proprietăţii şi a naţiunii, legând trecutul de viitor, cu un simţ al măsurii, care face realizările lui durabile.

Implinirea a doi ani de la retragerea Italiei din Ligă ne-a dat prilejul să facem aceste câteva constatări. Sperăm că şedinţa Marelui Consiliu fascist ne va oferi putinţa să le confirmăm.

REGELE GEORGE AL ANGLIEI
S'A INTÂLNIT CU PREŞEDINTELE LEBRUN

Paris, 7 (Rador). — Regele Marei Britanii şi Preşedintele Republicii s'au întâlnit Joi într'un orăşel din apropierea frontului, unde au luat dejunul.

Regele George era însoţit de ducele de Gloucester, iar d. Lebrun de d. Daladier.

—oxo❖oxo—

Două submarine polone au sosit în apele britanice

Londra, 7 (Rador). — Două submarine poloneze „Wilk" şi „Orsel" au reuşit să scape din Marea Baltică, sosind cu bine în apele teritoriale britanice.

Submarinul „Orsel", care se afla la Gdynia în cursul războiului, s'a refugiat la Tallinn, de unde apoi a reuşit să fugă.

—=x⊙●⊙x=—

ŞEDINŢA MARELUI CONSILIU FASCIST

Roma, 7 (Rador). — Marele Consiliu Fascist a ţinut Joi seara, sub preşedinţia d-lui Mussolini, prima reuniune dela începutul războiului.

Acest fapt, precum şi schimbările aduse în compunerea consiliului în urma recentei remanieri ministeriale, a atras în faţa palatului Veneţia mult mai multă lume ca la ultimele reuniuni.

D. Mussolini a sosit la palatul Veneţia cu câteva minute înainte de ora 20.

Şedinţa a fost deschisă la ora 22.

Comemorarea Tigrului
de AL. GREGORIAN

Dela moartea lui Georges Clemenceau s'au împlinit zilele acestea 10 ani. Intâmplarea face ca Franţa, pe care el a iubit-o cu o pasiune incandescentă, să fie nevoită a-i evoca memoria în tranşee, din mijlocul acestei stranii orchestraţii a barajelor de artilerie şi a rafalelor de mitralieră care urzesc pânze ucigaşe de oţel peste undele Rinu-

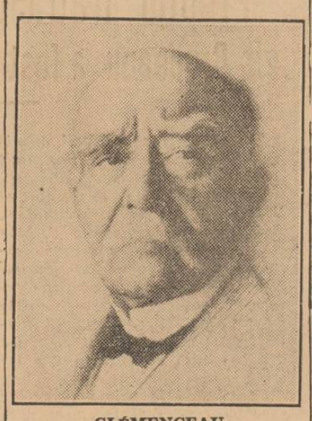

CLÉMENCEAU

lui şi adaogă un nou inel de sânge tragicei înclestări dintre două mari civilizaţii ale lumii. Coincidenţa aceasta poate că nu e de tot fără sens. Căci viaţa lui Clemenceau, a gazetarului şi a bărbatului politic deopotrivă, a fost ea însăşi o mistuitoare stare de război şi idealul său a fost totdeauna acela de a vedea destinul galo-roman şi cel germanic înfruntându-se odată definitiv pentru stabilirea acelui primat în eroism şi în dominarea Europei, care se dispută de la Vercingetorix de două mii de ani. Chiar moartea lui, măreaţa agonie a Tigrului din Vandée, a fost un original ritual de războinic. După ce şi-a încheiat bilanţul loviturilor date şi primite, el a aruncat cu o sublimă încumetare o ultimă sfidare lumii în cele dintâi rânduri ale unui testament rămas celebru. „Doresc să fiu înmormântat la Colombier, scria el, cu puţin înainte de a-şi da sfârşitul, în 1929, alături de tatăl meu. Trupul să-mi fie dus dela locuinţa mortuară la locul de îngropare, fără niciun cortegiu, sau vreun fel de ceremonie Nici o manifestaţie, nicio invitaţie, nicio slujbă. In jurul gropii, nimic alt decât grilajul de fer fără nume, ca la tatăl meu"...

La căpătâi a cerut să i se pună într'un obuz un mic buchet de flori uscate şi cartea dăruită copilăriei de mâna venerată şi tandră a mamei sale.

Aşa a plecat marele Georges Clemenceau dintre francezii săi după o existenţă furtunoasă — cum o defineşte Léon Daudet — gigantică şi seducătoare tocmai prin incoherenţele ei. Avea 89 de ani şi încă gustul polemicii cu soarta.

Cu siguranţă, cei mai mulţi dintre noi ştim un Clemenceau „Père de la victoire" prim-ministru şi ministru de război al Franţei, un unchiaş alb străbătând neobosit tranşeele cu un baston în mână şi cu o bonetă soldătească pe cap, mângâind răniţii, încurajând pe luptători prin prezenţa sa pe crenelele morţii, smulgând victoria, armistiţiul, dictând condiţiunile păcii dela Versailles. Puţini vor fi cunoscând însă pe Clemenceau antiparlamentarul, anticreştinul şi antimilitaristul despre care vorbesc câţiva intimi ai săi.

Da, se poate ca teribilul Tigru al Republicei să fi întrunit în el aceste concepţii paradoxale, căci avea pasiunea şarjelor împotriva locurilor comune. Dar e bine să amintim că dispreţul lui faţă de parlamentarism venea din conştiinţa unei valori superioare oricărui spirit gregar, şi care stă în conceptul de elită al personalităţii neîncătuşate; ateismul era doar o fandare de neconformist împotriva tendinţei catolice de a acapara libertăţile omului în favoarea cezaro-papismului; iar antimilitarismul, o atitudine politică din vremea dreyfusismului, când simţul de onoare şi orgoliul său francez nu puteau admite că în rândurile oştirei republicei s'ar fi putut ivi, deşi cercurile militare dovedeau contrariul, un trădător, chiar şi străin de sângele galic. Poate că spiritul său rebel şi multiplu, răscolit mereu de furtunile pasiunei de luptător, se simţea prea mult înlănţuit sub legile disciplinei, ale ascultării şi ale mişcărilor automate...

Până la urmă însă s'a putut dovedi că totul a fost o simplă epigramă tăioasă, aruncată vieţii mediocre de verva unui temperament sarcastic. Georges Clemenceau, care a salvat Franţa cu capo d'operele arhitectonice ale catedralelor ei şi cu tradiţiile creştine, nu putea fi un anticreştin ireductibil. Colaborator şi prieten al lui Foch, şi „Tată al victoriei", în sufletul său de erou obişnuit să trăiască pe înălţimile ozonificate ale gloriei, nu mai era loc decât pentru iubirea fierbinte de patrie şi de steagurile ei care fâlfâiau pe metereze. Toată existenţa lui este de altfel o imnică aventură spre idealurile Franţei generoase, o frenetică dăruire pentru cucerirea libertăţii spiritului, pentru păstrarea valorilor rare care structurează personalitatea omului.

Georges Clemenceau,— nu rezumă, oare, figura aceasta irizată în mit, nu rezumă ea dimensiunile eroice şi toată substanţa morală a unei epoci sublime tocmai prin inegalitatea şi prin tragismul ei ?

Pe frontul ruso-finlandez

Ofiţeri finlandezi, studiind harta regiunii pe care au însărcinarea s'o apere

FILME

— Sunt soţia funcţionarului dv., Popiştoacă Alexandru şi am venit ca să vă rog ceva. E vorba despre bufet.

— Nu putem să-l luăm concesionarului actual, fiindcă e om cumsecade.

— Da, dar ispiteşte pe soţul meu — şi'mi închipui că şi pe ceilalţi funcţionari — atât de mult, încât îl costă un sfert din leafă.

— Nu pricep !

— Să vedeţi. Dimineaţa îi dau ceai — aşa cum luaţi de sigur şi dv.

— Eu prefer cafeaua cu lapte

— Lui nu-i place. Bineînţeles, mănâncă şi două bucăţi de pâine prăjită, ca să nu-i facă rău mierul proaspăt. Procedaţi şi dv. aşa, şi o să mă pomeniţi. La masă are tot ce poftеşte. Nu mai vorbesc de prăjituri, în care nu mă întrece nimeni. Nici cafeluţa subţire-dulce nu-i lipseşte. In ceaşcă mică, pentrucă altfel i-ar produce insomnie. Ei bine, cum soseşte la serviciu, începe să defileze cafelele, cornurile, sandviciurile, gogoşile. Şi ia şi el.

— De ce nu se reţine ?

— Cică nu poate. Ii face cu ochiul, şi e şi el om, de ! Când s'apropie ora mesei, sosesc plăcintele, cheftele, zacuscile. Alt bocluc ! Ia şi din alea. Şi toate costă. Iar salariul scade. O mie de lei aruncaţi pe gârlă ! Din patru mii şapte sute! Puneţi la socoteală şi altă mie pentru ţigări — dela astea nu pot să-l opresc, căci văd că fumaţi şi dv. — şi înţelegeţi ce ne rămâne pentru chirie, lemne, lumină, apă, îmbrăcăminte şi alte angarale, ce suferă stomacul lui, ce îndur eu când nu-i place mâncarea, venind sătul. Fie-vă milă de mine şi interziceţi razziile alimentare prin biurouri !

Şeful se gândeşte, examinează mucul trabuculuí şi se pronunţă:

— Faceţi o petiţie. Şi trimiteţi-o prin soţul dv.

— Aşa o să fac Dar o s'o aduc eu personal, căci altfel n'o s'o primiţi în vecii vecilor.

Don José

NAUFRAGIUL
CARGOBOTULUI ROMÂNESC „SANDU"
DIN ECHIPAJ AR FI FOST SALVATE NUMAI PATRU PERSOANE

Constanţa, 7 Dec.

O ştire, neconfirmată încă oficial, arată că vasul românesc de mic tonaj cargobotul „Sandu", proprietatea d-lor Alexandru Dumitriu şi Ioan Armăşel, din Constanţa, ar fi naufragiat în dreptul portului San Ştefano.

Aceeaş ştire adaogă că din echipagiul vasului, comandat de d. Al. Dumitriu, ar fi fost salvaţi numai patru oameni.

Vasul a plecat Marţi dimineaţă din portul nostru, încărcat cu 710 tone cereale, încărcătură pe care şi-a completat-o la Balcic.

De aci s'a oprit la Varna, de unde a luat cărbuni.

Din portul Varna a plecat ieri seara târziu, pe mare foarte agitată, şi, cum pe Marea Neagră ceaţa era deasă, este probabil că vasul s'a lovit de o stâncă, deoarece regiunea respectivă este plină de stânci submarine.

Cargobotul „Sandu" a fost cumpărat anul trecut, dela o companie de navigaţie germană. Era construcţie veche şi fusese afectat de armatori legăturii între porturile româneşti şi cele ale Levantului.

Intregul echipaj era românesc, iar comandantul vasului, d. Alexandru Dumitriu, este cunoscut ca unul dintre cei mai îndrăzneţi navigatori români.

D-sa a fost multă vreme comandantul tancului petrolifer românesc, „Oltenia".

Alte relaţiuni deocamdată lipsesc.

MAI MULT DECÂT O DATORIE!

Focul se înteţeşte pretutindeni şi din toate centrele europene vin ştirile cari exprimă temerile şi îngrijorările popoarelor.

Demult evenimentele au subliniat dreptatea noastră, când scriam, cu persistentă convingere, că nu trebue să ne legănăm prea mult în iluzia menţinerii păcii şi că vor putea înfrânge vitregia vremurilor ce pot veni, numai acele neamuri cari se vor pregăti tehniceşte, milităreşte şi sufleteşte, spre a fi gata în ori ce împrejurare.

S'au făcut foarte multe în acest domeniu şi la noi; se lucrează cu spor pentru desăvârşirea pregătirilor. Mai sunt însă completări de împlinit şi o ţară în epoca de refacere şi de consolidare, o ţară ale cărei răni provenite din trecutul război nu s'au cicatrizat, avea prea multe obligaţiuni materiale, pentru ca din bugetul ei să poată face tot ceaace trebuie spre a desăvârşi înarmarea modernă, pe care o cer timpurile de azi.

De aceia, toţi cei cari au posibilitatea, trebue să contribue la sforţările pe cari le face oficialitatea pentru completarea înzestrării oştirii, subscriind BONURI PENTRU INZESTRAREA ARMATEI.

Nu avem absolut nici o intenţiune agresivă faţă de nimeni. Dorim pacea între popoare, dorim continuarea erei de propăşire în linişte şi ordine, dorim ca prin stimu-

(Continuare in pag. 2-a)

AVIOANE AMERICANE PENTRU FRANŢA ŞI ANGLIA

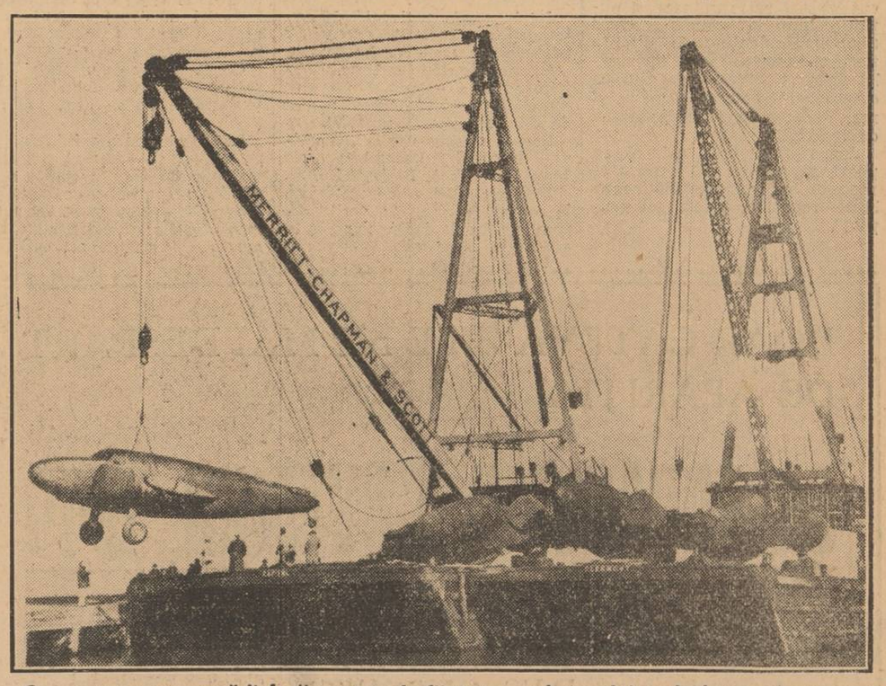

Ca o urmare a semnării legii pentru desfiinţarea embargoului, uzinele americane expediază avioane destinate aliaţilor